

Wytyczne dotyczące organizacji zajęć dogoterapii i felinoterapii

1. Cel i zasada nadrzędna

- Niniejsze wytyczne określają podstawowe zasady organizacji zajęć z udziałem psa lub kota, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczestników oraz dobrostanu zwierząt.
- Dbłość o dobrostan zwierzęcia stanowi warunek prowadzenia zajęć w sposób bezpieczny, etyczny i skuteczny.
- Za organizacyjne zapewnienie bezpieczeństwa uczestników odpowiada dyrekcja placówki.

2. Wymogi wobec zwierzęcia i przewodnika

- Zwierzę uczestniczące w zajęciach powinno być czyste, zdrowe, pozostawać pod stałą opieką lekarza weterynarii oraz posiadać aktualną dokumentację potwierdzającą wykonane badania, szczepienia, odrobaczenie i zabezpieczenie przeciw pasożytom zewnętrznym.
- W przypadku jakichkolwiek wątpliwości dotyczących stanu zdrowia fizycznego lub psychicznego zwierzęcia nie powinno ono brać udziału w zajęciach.
- Zwierzę pracujące w dogoterapii lub felinoterapii powinno posiadać certyfikat potwierdzający zdanie egzaminu uprawniającego do pracy z ludźmi.
- Zwierzę bez certyfikatu, na przykład z uwagi na zbyt młody wiek, może przebywać w placówce wyłącznie w celach adaptacyjnych, podczas krótkich wizyt trwających 5-10 minut, w małych grupach i spokojnym otoczeniu.
- Placówka ma prawo zweryfikować dokumenty przewodnika oraz dokumentację zwierzęcia przed rozpoczęciem zajęć.

3. Czasowe przeciwwskazania do pracy

- Czasowo wyklucza się udział zwierzęcia w zajęciach w następujących przypadkach:
  - ✓ po zabiegach chirurgicznych, urazach lub zranieniach - do czasu pełnego wygojenia,
  - ✓ w przypadku suk w okresie ciecarki oraz przez około 3 tygodnie po jej zakończeniu,
  - ✓ w przypadku kotek w okresie rui.

4. Higiena i wyposażenie

- Transporter, kocyk lub mata, zabawki, smycz, szelki, obroża oraz pozostałe akcesoria wykorzystywane podczas zajęć powinny być czyste, sprawne i utrzymane w dobrym stanie technicznym.

5. Nadzór i odpowiedzialność w trakcie zajęć

- Zwierzę przez cały czas pozostaje pod wyłączną kontrolą przewodnika.
- Nie dopuszcza się pozostawiania zwierzęcia bez opieki ani przekazywania go pod opiekę innych osób.
- Przewodnik ma obowiązek przerwać lub zakończyć zajęcia w przypadku zauważenia oznak silnego stresu, przeciążenia lub dyskomfortu u zwierzęcia.

6. Zasady kontaktu uczestników ze zwierzęciem

- Bezpośredni kontakt ze zwierzęciem może odbywać się wyłącznie na wyraźne wskazanie prowadzącego.

- W danym momencie zwierzęcia powinna dotykać tylko jedna osoba.
- Kontakt dotykowy powinien być każdorazowo uzasadniony celem zajęć, krótki oraz komfortowy zarówno dla zwierzęcia, jak i uczestnika. Jeżeli nie ma wyraźnych wskazań do kontaktu dotykowego, należy go unikać.
- Nie zaleca się umożliwiania uczestnikom dotykania zwierzęcia podczas powitania ani pożegnania.
- Zwierzę musi mieć możliwość swobodnego wycofania się z kontaktu w każdej chwili.

7. Czynności zabronione

- W szczególności zabrania się:
  - ✓ siadania, opierania się lub kładzenia na zwierzęciu,
  - ✓ unieruchamiania zwierzęcia w celu wykonania ćwiczeń,
  - ✓ obejmowania, ściskania, intensywnego dotykania lub wymuszania kontaktu,
  - ✓ dekorowania zwierzęcia, w tym zakładania spinek, gumek i innych ozdób,
  - ✓ ubierania zwierzęcia przez uczestników, w tym zakładania ubranek, szelek, obroży lub innych akcesoriów.

8. Warunki organizacyjne zapewniane przez placówkę

- Placówka powinna zapewnić odpowiednie warunki lokalowe i organizacyjne, w szczególności:
  - ✓ w przypadku zajęć z psem: salę o odpowiedniej wielkości, z nawierzchnią antypoślizgową, bez obecności osób postronnych podczas zajęć i przerw; rekomendowane jest korzystanie ze stałej sali,
  - ✓ w przypadku zajęć z kotem: cichą salę z nawierzchnią antypoślizgową, zamykaną na klucz, bez obecności osób postronnych; zajęcia powinny odbywać się w tej samej sali, z zapewnionymi miejscami na różnych wysokościach, np. półkami,
  - ✓ wyraźnie wyznaczoną strefę odpoczynku przeznaczoną wyłącznie dla zwierzęcia, obejmującą kocyk, matę lub transporter; strefa ta nie może być naruszana przez uczestników,
  - ✓ przerwy trwające co najmniej 30 minut pomiędzy sesjami; w tym czasie obowiązuje zakaz głaskania i odwiedzania zwierzęcia przez uczestników oraz personel.

Maksymalny czas pracy zwierzęcia wynosi:

- 2 sesje po 45 minut lub
- 3 sesje po 30 minut dziennie,
- z zachowaniem przerw trwających co najmniej 30 minut.
- Zwierzę ma prawo do odpoczynku również w trakcie sesji. Po dniu pracy zaleca się zapewnienie co najmniej 1 dnia wolnego, przy czym preferowane są 2 dni.

9. Liczebność grup i wsparcie opiekunów

- Liczebność grup powinna być dostosowana do charakteru zajęć i możliwości zwierzęcia:
  - ✓ grupy terapeutyczne: zazwyczaj od 3 do 6 osób, ustalane indywidualnie,
  - ✓ domy seniora: do 8-10 spokojnych uczestników,
  - ✓ zajęcia edukacyjne w szkołach i przedszkolach: dopuszczalne są większe grupy, przy ograniczonym czasie obecności zwierzęcia, zwykle 10-15 minut, często bez bezpośredniego kontaktu dotykowego.
- W zajęciach powinien uczestniczyć co najmniej 1 opiekun lub wychowawca odpowiedzialny za podopiecznych.

10. Współpraca i dokumentacja

- Jeżeli prowadzący nie jest stałym pracownikiem placówki, ma prawo:
  - ✓ uzyskać informacje niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa, w tym wgląd do dokumentacji w zakresie koniecznym do prawidłowej organizacji zajęć,
  - ✓ konsultować plan zajęć ze specjalistami placówki, takimi jak psycholog, pedagog, logopeda lub rehabilitant.

11. Rola personelu placówki

- Personel placówki wspiera prowadzącego w utrzymaniu porządku i bezpieczeństwa oraz dba o drożność przejść, tak aby zwierzę nie było otaczane ani ograniczane przestrzennie.
- Personel zobowiązany jest do stosowania się do zaleceń prowadzącego.
- Odwiedziny personelu w trakcie zajęć wyłącznie w celu zobaczenia zwierzęcia są niedopuszczalne.

12. Przeciwwskazania po stronie uczestnika

- Przeciwwskazaniami do udziału w zajęciach są:
  - ✓ w przypadku zajęć grupowych: agresja, autoagresja oraz choroby lub alergie wykluczające kontakt ze zwierzęciem,
  - ✓ w przypadku zajęć indywidualnych: choroby lub alergie wykluczające kontakt ze zwierzęciem.

13. Zgody

- Placówka zobowiązana jest do uzyskania zgód prawnych opiekunów uczestników na udział w zajęciach.

Opracowanie

Agnieszka Wędrychowicz - Fundator, Prezes Polskiej Akademii Zoopsychologii i Animaloterapii

Ewa Wójcik - Sekretarz Rady Polskiej Akademii Zoopsychologii i Animaloterapii